Euro Summit

Bryssel, 12. heinäkuuta 2015

SN 4070/15

EUROSUMMIT

Asia:	Eurohuippukokouksen julkilausuma Bryssel, 12. heinäkuuta 2015

Eurohuippukokous korostaa, että on olennaisen tärkeää palauttaa luottamus Kreikan viranomaisiin ja että tämä on ennakkoedellytys mahdolliselle tulevalle sopimukselle uudesta EVM-ohjelmasta. Tähän liittyen Kreikan viranomaisten omavastuullisuus on keskeisen tärkeää, ja poliittisten sitoumusten jatkona olisi oltava onnistunut täytäntöönpano.

Euro-alueen jäsenvaltion, joka pyytää rahoitusapua EVM:ltä, odotetaan esittävän mahdollisuuksien mukaan samanlaisen pyynnön IMF:lle.[1] Tämä on ennakkoedellytys sille, että euroryhmä voi hyväksyä uuden EVM-ohjelman. Siksi Kreikka tulee pyytämään IMF-tuen jatkamista (seuranta ja rahoitus) maaliskuusta 2016 alkaen.

Ottaen huomioon tarpeen palauttaa luottamus Kreikkaan eurohuippukokous on tyytyväinen Kreikan viranomaisten sitoumukseen hyväksyä viipymättä ensimmäiset lainsäädäntötoimenpiteet. Nämä toimenpiteet toteutetaan instituutioiden annettua etukäteen täyden suostumuksensa, ja niihin kuuluu:

[1] EVM-sopimus, johdanto-osan 8 kohta.

15. heinäkuuta mennessä

- alv-järjestelmän selkeyttäminen ja veropohjan laajentaminen tulojen lisäämiseksi;
- välittömät toimenpiteet eläkejärjestelmän pitkän aikavälin kestävyyden parantamiseksi osana kattavaa eläkeuudistusohjelmaa;
- Kreikan tilastolaitoksen (ELSTAT) täysimääräisen oikeudellisen riippumattomuuden turvaaminen;
- talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen asiaan liittyvien määräysten täysimääräinen täytäntöönpano, erityisesti saattamalla finanssipoliittinen neuvosto toimintakykyiseksi ennen yhteisymmärryspöytäkirjan viimeistelemistä ja ottamalla käyttöön lähes automaattisia menoleikkauksia – siltä varalta, että kunnianhimoisista perusylijäämätavoitteista poiketaan – sen jälkeen kun finanssipoliittiselta neuvostolta on kysytty neuvoa ja edellyttäen, että instituutiot antavat ennakolta hyväksyntänsä;

22. heinäkuuta mennessä

- siviiliprosessilain hyväksyminen, mikä tarkoittaa siviilioikeusjärjestelmän menettelyjen ja järjestelyjen perusteellista uudistamista ja voi merkittävästi nopeuttaa oikeusprosessia ja vähentää kustannuksia;
- pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä Euroopan komission tuella.

Välittömästi mutta vasta sen jälkeen, kun instituutiot ja euroryhmä ovat todentaneet, että neljä ensimmäistä edellä mainittua toimenpidettä on pantu oikeudellisesti täytäntöön ja Kreikan parlamentti on vahvistanut kaikki tämän asiakirjan sisältämät sitoumukset, voidaan tehdä päätös instituutioiden valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut yhteisymmärryspöytäkirjasta. Tämä päätös tehdään edellyttäen, että kansalliset menettelyt on saatettu päätöksen ja EVM-sopimuksen 13 artiklassa esitetyt ennakkoedellytykset täyttyvät 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun arvioinnin pohjalta.

Perustan luomiseksi sille, että yhteisymmärryspöytäkirja tehdään onnistuneesti, Kreikan tarjoamia uudistustoimenpiteitä on vahvistettava merkittävästi siten, että otetaan huomioon maan viime vuoden aikana selvästi heikentynyt taloudellinen ja finanssipoliittinen asema. Kreikan hallituksen on sitouduttava virallisesti ehdotustensa vahvistamiseen monilla instituutioiden määrittämillä aloilla. Lainsäädännölle ja täytäntöönpanolle tarvitaan tyydyttävä ja selkeä aikataulu, joka sisältää välitavoitteita ja rakenteellisia ja määrällisiä vertailuarvoja, jotta päästään selvyyteen politiikan suunnasta keskipitkällä aikavälillä. Kreikan hallituksen on yhteisymmärryksessä instituutioiden kanssa erityisesti:

- toteutettava kunnianhimoisia eläkeuudistuksia ja määritettävä politiikkoja, joilla voidaan kompensoida täysimääräisesti perustuslakituomioistuimen vuoden 2012 eläkeuudistusta koskevan ratkaisun julkistaloudelliset vaikutukset, ja pantava täytäntöön nollaprosentin alijäämäsääntö tai yhteisesti sovittavat vaihtoehtoiset toimenpiteet lokakuuhun 2015 mennessä;
- hyväksyttävä kunnianhimoisempia hyödykemarkkinauudistuksia ja selkeä aikataulu kaikkien OECD:n ensimmäisen ohjeiston suositusten täytäntöönpanolle, mukaan lukien kauppojen sunnuntaiaukiolo, alennusmyyntikaudet, säännöt apteekkien omistuksesta, maitoala ja leipomoala, paitsi farmaseuttisten tuotteiden käsikauppa, jonka täytäntöönpano on seuraava askel, sekä makrotalouden kannalta keskeisten suljettujen ammattien (esim. lauttaliikenne) harjoittamisen avaaminen. OECD:n toisen ohjeiston jatkotoimien osalta tuotanto on sisällytettävä valmistelutoimiin;
- edistyttävä energiamarkkinoilla sähkönsiirtoverkonhaltijan (ADMIE) yksityistämisessä mikäli ei löydetä korvaavia toimia, joilla on vastaavat vaikutukset kilpailuun, sen mukaisesti kuin instituutioiden kanssa sovitaan;
- ryhdyttävä työmarkkinoilla tarkistamaan ja nykyaikaistamaan perusteellisesti työehtosopimusneuvotteluja, työtaistelutoimia ja asiaankuuluvien EU:n direktiivin ja parhaiden käytäntöjen mukaisesti joukkoirtisanomisia instituutioiden kanssa sovittavan aikataulun ja lähestymistavan mukaisesti. Näiden tarkistusten perusteella työmarkkinapolitiikat olisi yhdenmukaistettava kansainvälisten ja eurooppalaisten parhaiden käytäntöjen kanssa, eikä niiden tulisi johtaa paluuseen aiempiin poliittisiin kehyksiin, jotka eivät ole yhteensopivia kestävän ja osallistavan kasvun tavoitteiden edistämisen kanssa;

- hyväksyttävä tarvittavat toimet rahoitusalan lujittamiseksi, mukaan lukien järjestämättömiä lainoja koskeva päättäväinen toiminta sekä toimenpiteet Kreikan rahoitusvakausrahaston ja pankkien ohjauksen ja hallinnan vahvistamiseksi erityisesti poistamalla kaikki mahdollisuudet poliittiseen puuttumiseen varsinkin nimitysprosesseissa.

Tämän lisäksi Kreikan viranomaisten on ryhdyttävä seuraaviin toimiin:

- laajennettava huomattavasti yksityistämisohjelmaansa ja parannettava sen ohjausta.

  huomattava määrä varoja siirretään riippumattomaan rahastoon, joka monetarisoi varat yksityistämisten kautta ja muilla tavoin. Varojen monetarisointi tulee toimimaan yhtenä lähteenä toteuttaa EVM:n uuden lainan suunnitelman mukainen takaisinmaksu ja päästä uuden lainan aikana tavoiteltuun 50 miljardin euron kokonaismäärään, josta 25 miljardia euroa käytetään pankkien uudelleenpääomittamisen ja muiden varojen takaisinmaksuun ja 50 prosenttia jokaisesta jäljelle jäävästä eurosta (eli 50 prosenttia 25 miljardista eurosta) käytetään velkasuhteen pienentämiseen ja loput 50 prosenttia käytetään investointeihin.

  Rahasto perustettaisiin Kreikkaan ja Kreikan viranomaiset hallinnoisivat kyseistä rahastoa asianomaisten EU:n toimielinten valvonnassa. Sopien instituutioiden kanssa ja parhaita kansainvälisiä käytäntöjä noudattaen olisi hyväksyttävä lainsäädäntökehys, jotta varmistetaan läpinäkyvät menettelyt ja riittävä hinnoittelu varojen myynnissä valtionyhtiöiden hallintaan ottamista koskevien OECD:n periaatteiden ja standardien mukaisesti.

- Kreikan hallituksen tavoitteiden mukaisesti nykyaikaistettava ja huomattavasti vahvistettava Kreikan hallintoa ja laadittava Euroopan komission ohjauksessa ohjelma Kreikan hallinnon valmiuksien kehittämiseksi ja politisoitumisen vähentämiseksi. Ensimmäinen ehdotus olisi toimitettava 20. päivään heinäkuuta mennessä sen jälkeen, kun asiasta on keskusteltu instituutioiden kanssa. Kreikan hallitus sitoutuu vähentämään Kreikan hallinnon kuluja edelleen instituutioiden kanssa sovittavan aikataulun mukaisesti;

- normalisoitava työskentelymenetelmänsä täysimääräisesti instituutioiden kanssa, mukaan lukien tarvittava Ateenassa paikan päällä tehtävä työ ohjelmien täytäntöönpanon ja seurannan parantamiseksi. Hallituksen on kuultava instituutioita ja sovittava niiden kanssa kaikista säädösehdotuksista asiaankuuluvilla aloilla kohtuullisen ajan kuluessa, ennen kuin hallitus toimittaa ne julkiseen kuulemiseen tai parlamentille. Eurohuippukokous korostaa jälleen, että täytäntöönpano on ratkaisevaa, ja tähän liittyen se suhtautuu myönteisesti Kreikan viranomaisten aikomukseen pyytää 20. päivään heinäkuuta mennessä instituutioilta ja jäsenvaltioilta tukea teknistä apua varten, ja pyytää Euroopan komissiota koordinoimaan tätä tukea Euroopasta;
- Humanitaarista kriisiä koskevaa lakiesitystä lukuun ottamatta Kreikan hallitus tarkastelee uudelleen sen lainsäädännön muuttamista, joka otettiin käyttöön vastoin 20. helmikuuta sovittua ja jossa peräydytään edellisen ohjelman mukaisista sitoumuksista, tai määrittää selkeitä korvaavia vastineita myöhemmin luoduille saavutetuille oikeuksille.

Edellä luetellut sitoumukset ovat vähimmäisvaatimuksia neuvottelujen aloittamiselle Kreikan viranomaisten kanssa. Eurohuippukokouksessa tehtiin kuitenkin selväksi, että neuvottelujen aloittaminen ei sulje pois minkäänlaista mahdollista lopullista sopimusta uudesta EVM-ohjelmasta, jonka on perustuttava koko pakettia koskevaan päätökseen (mukaan lukien rahoitustarpeet, velkakestävyys ja mahdollinen väliaikaisrahoitus).

Eurohuippukokous panee merkille ohjelman mahdolliset rahoitustarpeet, jotka ovat instituutioiden arvioiden mukaan 82–86 miljardia euroa. Se pyytää instituutioita tarkastelemaan mahdollisuuksia vähentää rahoitusmäärää vaihtoehtoisen julkisen talouden linjan tai yksityistämisestä saatavien suurempien tulojen avulla. Rahoitustukiohjelman tavoitteena on markkinoille pääsyn palauttaminen, joka vähentää tarvetta käyttää koko rahoitusmäärää. Eurohuippukokous panee merkille Kreikan kiireelliset rahoitustarpeet, jotka edellyttävät hyvin pikaista edistymistä uutta yhteisymmärryspöytäkirjaa koskevan päätöksen tekemisessä: tarpeiden arvioidaan olevan 7 miljardia euroa 20. päivään heinäkuuta mennessä ja vielä 5 miljardia euroa elokuun puoliväliin mennessä.

Eurohuippukokous tunnustaa olevan tärkeää varmistaa, että Kreikan valtio voi hoitaa maksamattomat velkansa IMF:lle ja Kreikan keskuspankille ja täyttää velkasitoumuksensa lähiviikkoina luodakseen edellytykset sille, että neuvottelut voidaan saattaa asianmukaisesti päätökseen. Jos neuvotteluja ei saada päätökseen pikaisesti, riskit jäävät täysin Kreikan kannettavaksi. Eurohuippukokous kehottaa euroryhmää keskustelemaan näistä kysymyksistä kiireellisesti.

Koska Kreikan rahoitusalan haasteet ovat akuutteja, mahdollisen uuden EVM-ohjelman kokonaisrahoitusmäärään pitäisi sisältyä 10–25 miljardin euron puskuri pankkisektoria varten, jotta voidaan kattaa mahdolliset pankkien pääomittamistarpeet ja kriisinratkaisukustannukset, joista 10 miljardia euroa olisi asetettava viipymättä saataville erilliselle tilille EVM:n puitteissa.

Eurohuippukokous on tietoinen siitä, että pikainen päätös uudesta ohjelmasta on edellytys pankkien avaamiselle uudelleen, jolloin vältetään kokonaisrahoitusmäärän korotus. Euroopan keskuspankki / yhteinen valvontamekanismi (EKP/YVM) toteuttavat kokonaisvaltaisen arvioinnin kesän jälkeen. Yleinen puskuri kattaa oikeudellisen kehyksen soveltamisen jälkeen tehdyssä kokonaisvaltaisessa arvioinnissa mahdollisesti todetut pääomavajeet.

Kreikan velan kestävästä tasosta vallitsee vakava huoli. Tämä johtuu politiikan höllentymisestä kuluneiden kahdentoista kuukauden aikana, mikä on aiheuttanut kansallisen makrotalous- ja rahoitusympäristön viimeaikaisen heikkenemisen. Eurohuippukokous palauttaa mieleen, että euroalueen jäsenvaltiot ovat muutamina viime vuosina hyväksyneet huomattavan määrän Kreikan velkakestävyyttä tukevia toimenpiteitä, jotka ovat sujuvoittaneet Kreikan velanhoitoa ja vähentäneet kustannuksia merkittävästi.

Näin ollen mahdollisen tulevan EVM-ohjelman yhteydessä ja euroryhmän marraskuussa 2012 antaman lausunnon hengessä euroryhmä on tarvittaessa valmis harkitsemaan mahdollisia lisätoimenpiteitä (pidemmät lyhennyksettömät ajanjaksot ja pidemmät takaisinmaksuajat) sen varmistamiseksi, että bruttorahoitustarpeet pysyvät kestävällä tasolla. Nämä toimenpiteet ovat ehto niiden toimenpiteiden täysimääräiselle täytäntöönpanolle, joista sovitaan mahdollisessa uudessa ohjelmassa ja joita harkitaan tarkistuksen ensimmäisen onnistuneen loppuunsaattamisen jälkeen.

Eurohuippukokous korostaa, että nimellisiä velan leikkauksia ei voida tehdä.

Kreikan viranomaiset toistavat varauksettoman sitoumuksensa kunnioittaa rahoitusvelvoitteitaan kaikkien velkojiensa suhteen kokonaisuudessaan ja hyvissä ajoin.

Edellyttäen, että kaikki tarpeelliset tähän asiakirjaan sisältyvät ehdot täyttyvät, euroryhmä ja EVM:n hallintoneuvosto voivat EVM-sopimuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti valtuuttaa instituutiot neuvottelemaan uudesta EVM-ohjelmasta, jos EVM-sopimuksen 13 artiklan ennakkoedellytykset täyttyvät 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun arvioinnin pohjalta.

Kasvun ja työpaikkojen luomisen tukemiseksi Kreikassa (seuraavien 3–5 vuoden aikana) komissio toimii tiiviissä yhteistyössä Kreikan viranomaisten kanssa ottaakseen käyttöön (EU:n eri ohjelmista) 35 miljardia euroa investointien ja taloudellisen toiminnan rahoittamiseksi, mukaan lukien pk-yrityksissä. Komissio ehdottaa poikkeustoimenpiteenä ja Kreikan ainutlaatuisen tilanteen huomioon ottaen ennakkorahoituksen lisäämistä yhdellä miljardilla eurolla edistääkseen välittömästi investointeja, mistä on sovittava EU:n lainsäätäjien kanssa. Myös Euroopan investointisuunnitelma tarjoaa Kreikalle rahoitusmahdollisuuksia.